

การศึกษาการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน
ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร

นางสาวจรจิต ไหลสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-884-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF INSTRUCTIONAL MEDIA INFORMATION SYSTEM UTILIZATION FOR
LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
CHUMPHON PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Miss Kachonchit Laisakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate school
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-884-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ในการ
พัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดชุมพร

โดย นางสาวจรจิต ไหลสกุล

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

Santi Jongsurran
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ จูงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Abhisit Jongsurran
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

M. Jongsurran
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอค)

Phai Keerati Chumwan
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เฟ้มเกียรติ ขมวัฒนา)

ขจรจิต ไหลสกุล : การศึกษาการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศสื่อการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร (A STUDY OF INSTRUCTIONAL MEDIA INFORMATION SYSTEM UTILIZATION FOR LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF CHUMPHON PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.บุญมี เณรยอด, 269 หน้า.
ISBN 974-633-884-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการจังหวัดและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับการสนับสนุนการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศสื่อการเรียนการสอน และศึกษาการใช้และปัญหาการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศสื่อการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย หัวหน้าคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศูนย์วิชาการจังหวัดและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน สนับสนุนการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศสื่อการเรียนการสอนโดยจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น สื่อการเรียนการสอน ศิลปะ วัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นและการพัฒนาแผนการสอน มีบริการเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อการเรียนการสอน การให้คำแนะนำ การให้ความรู้และการเผยแพร่ข้อมูล โดยคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด/กลุ่มโรงเรียน ศึกษาวิเคราะห์และผู้บริหารโรงเรียน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือขาดบุคลากรดำเนินการ ขาดความร่วมมือและสนับสนุน ขาดวิทยากร ขาดความรู้ ขาดการรวบรวมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ขาดแนวทางให้บริการที่ชัดเจนและบุคลากรมีภารกิจมาก ไม่มีเวลา

2. การใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศสื่อการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูประถมศึกษา มีการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นจากโรงเรียน ห้องสมุดและผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้รับบริการในลักษณะของเอกสาร สิ่งพิมพ์และเอกสารหลักสูตร มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริม และปรับปรุงและ/หรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่มีข้อมูลไม่ครบประเภทและข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ ไม่ชัดเจน แหล่งข้อมูลไม่เพียงพอ ขาดวิทยากรให้คำชี้แจงและขาดการแนะนำให้ความรู้ในการนำข้อมูลมาใช้

ภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา.....
สาขาวิชานิเทศการศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....
ปีการศึกษา2538.....

ลายมือชื่อนิสิตด.ย.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C741847 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : INFORMATION SYSTEM / CURRICULUM DEVELOPMENT / CHUMPHON

KACHONCHIT LAISAKUL : A STUDY OF INSTRUCTIONAL MEDIA INFORMATION SYSTEM UTILIZATION FOR LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF CHUMPHON PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. 269 PP. ISBN 974-633-884-6

The purposes of this research were to study the operation and problems of provincial and school cluster resource centers in supporting instructional media information system utilization and to study the information system utilization and problems for local curriculum development of elementary school teachers under the Jurisdiction of the Office of Chumphon Provincial Primary Education. The samples consisted of the heads of resource centers staff and elementary school teachers. The instruments utilized for data collection were questionnaires. Data were analysed by using frequency distribution and percentage.

Research findings were as follows:

1. Provincial and school cluster resource centers supported instructional media information system utilization by collecting information about local, instructional media, local art and culture and teacher lesson plans. They provided some services which included materials, printed materials, instructional media, giving advice and informations. Problems reported were lack of personnel, cooperating and supporting functions, resource persons. Insufficient knowledge upon information collecting and service methods, and overload with teaching assignment and inadequate time were among problems reported.

2. With regards to instructional media information system utilization for local curriculum development, data showed that teachers used information regarding local problems from schools and libraries by which were provided by school administrators in the forms of materials, printed materials, curriculum documents for adjusting their instructional activities and extra activities. Problems they faced were insufficient informations and sources, lack of resource persons and information utilization services provided.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิติ.....Kachonchit Laisakul.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์
ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษและอาจารย์ทุกท่าน
ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำในการศึกษา จนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดสร้าง
เครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนหัวหน้าคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด หัวหน้าศูนย์วิชาการ
กลุ่มโรงเรียนและครูประถมศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามใน
การวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สัมพันธ์ เพชรสม อาจารย์ปรีชา นาคสวัสดิ์
อาจารย์วันเพ็ญ อานาจ ศึกษานิเทศก์ทุกท่านและคณะครูโรงเรียนอนุบาลชุมพร ที่ให้ความ
อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ที่ได้ออมอบทุนจำนวนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการ
วิจัย ตลอดจนมารดา พี่น้องและเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ขจรจิต ไหลสกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	คานิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2	ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การพัฒนาหลักสูตร	9
	การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	11
	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	24
	โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร	27
	โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา: ศูนย์วิชาการ	28
	ระบบข้อมูลสารสนเทศ	45
	สื่อการเรียนการสอน	58
	ระบบข้อมูลสารสนเทศสื่อการเรียนการสอน	60
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 71
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย 71
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 71
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 73
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 73
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 74
	การวิเคราะห์ข้อมูล 75
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 77
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 183
	สรุปผลการวิจัย 183
	อภิปรายผล 195
	ข้อเสนอแนะ 203
	รายการอ้างอิง..... 205
	ภาคผนวก 211
	ประวัติผู้เขียน 269

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละอำเภอ	72
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	75
3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	79
4 ประเภทข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน	82
5 ปัญหาประเภทข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน	91
6 วิธีดำเนินการ/ลักษณะการให้บริการ	99
7 ปัญหาวิธีดำเนินการ/ลักษณะการให้บริการ	107
8 ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ	114
9 ปัญหาผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ	118
10 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	123
11 ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูประถมศึกษา	127
12 การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมเสริม	128
13 ปัญหาการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมเสริม	136
14 การปรับรายละเอียดของเนื้อหา	139
15 ปัญหาการปรับรายละเอียดของเนื้อหา	147
16 การปรับปรุงและ/หรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	150
17 ปัญหาการปรับปรุงและ/หรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	158
18 การจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่	161
19 ปัญหาการจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่	169
20 การจัดทำคำอธิบายหรือรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่	172
21 ปัญหาการจัดทำคำอธิบายหรือรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่	180

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	โครงสร้างของศูนย์วิชาการจังหวัด	32
2	โครงสร้างของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	34
3	กระบวนการประมวลผลข้อมูลเพื่อเป็นสารสนเทศ	62
4	โครงสร้างการจัดเก็บและการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน.	63
5	ขั้นตอนการพัฒนาสารสนเทศ	65